

Zevekotestraat 35
Aalbeke

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2017L96
Landschappelijk bodemonderzoek – 2018F62

Colofon

Opdrachtgever: Dhr. Hervé Stichelbout
Bijstert 14
8511 Kortrijk - Aalbeke

Titel: Aalbeke – Zevekotestraat 35
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2017L96 & 2018F62

Status: Definitief

Datum: 7 juni 2018

Auteur: Bram Vermeulen

Projectbegeleiding: Nele Vanholme

Projectcode: 2017L96 / 2018F62

Raaproject: AAZE-01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2018

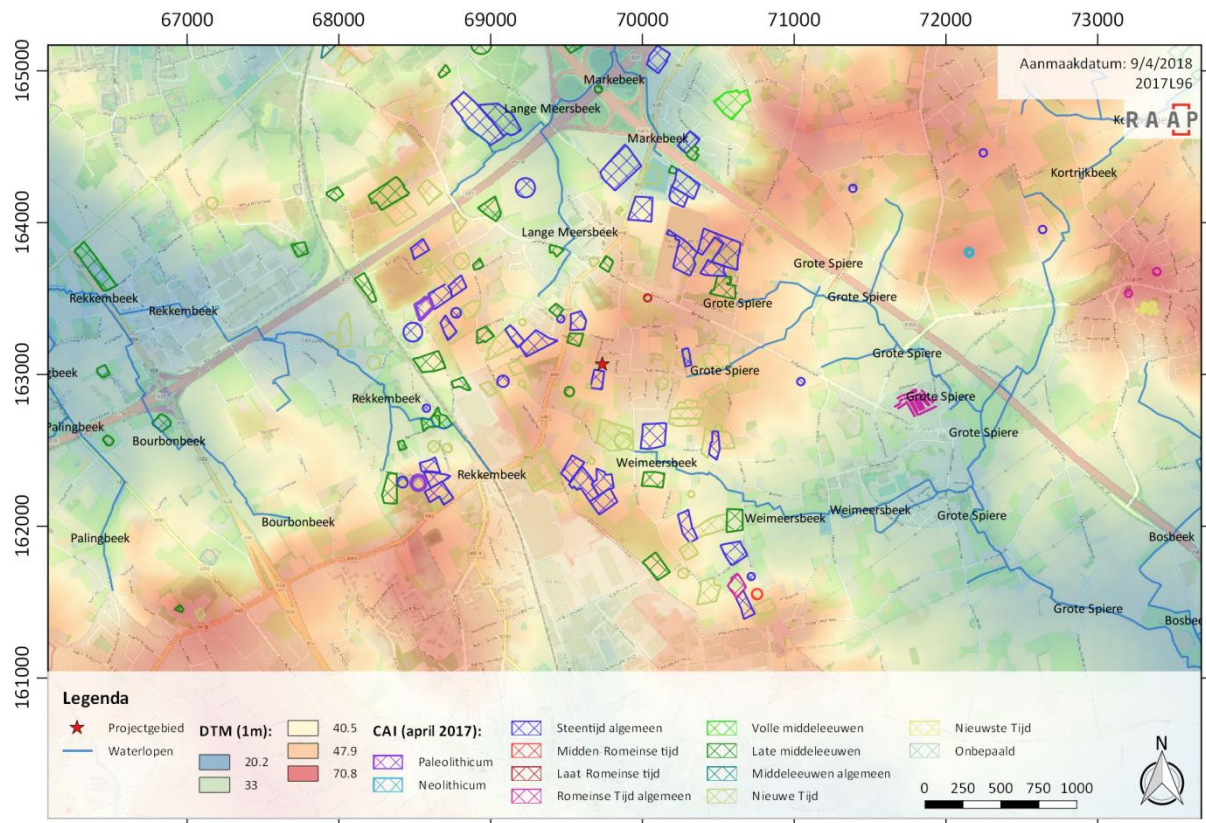
RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

In het kader van het uitvoeren van een nieuwe verkaveling aan de Zevekotestraat 35 in Aalbeke werd een archeologienota opgesteld. Het doel van dit onderzoek was nagaan of er een kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische relictten in de ondergrond van het plangebied. Er werden bodemkundige, landschappelijke, archeologische en historische gegevens verzameld en opgenomen in een bureaustudie.

Het *bureauonderzoek* gaf aan dat het plangebied zich aan de top van een zuidwest-noordoost georiënteerde heuvelrug bevindt, die afgedekt is met vochtige leem. De heuvelrug kan gesitueerd worden tussen de alluviale vlaktes van de Leie en Schelde. In de buurt van het plangebied bevinden zich tevens verschillende waterlopen. Deze landschappelijke ligging is uiterst geschikt voor het aantreffen van archeologische bewoningssites. Tevens, werden in de omgeving verschillende prospectievondsten aangegeven op de Centraal Archeologische Inventaris. Echter, met betrekking tot archeologische sporensites is de kennisstand in deze omgeving vrij laag. Omdat niet alle vooropgestelde onderzoeksvragen grondig beantwoord konden worden, en er dus geen gefundeerde verwachting opgesteld kon worden voor het plangebied, drong verder onderzoek zich op. Dit onderzoek werd uitgevoerd onder de vorm van een *landschappelijk bodemonderzoek*. Het bodemonderzoek wees op de aanwezigheid van een relatief dunne ploeglaag, met direct daaronder een *colluviaal* afgezet leempakket, die rust op het Tertiaire kleisubstraat (het zgn. Lid van Aalbeke). De aanwezig leem werd secundair verplaatst werd door hellingsprocessen en vermoedelijk afgezet tijdens het (midden-late) Pleistoceen. Al kan een verplaatsing van dit materiaal in het Holoceen echter niet uitgesloten worden. Er werden geen sporen van bodemvorming (B-horizonten) aangetroffen. Wel werden er sporen van recente bewerking aangetroffen, onder de vorm van een humeuze en soms puin-/grindhoudende ploeglaag.

Figuur 1: Projectie van het plangebied en de naburige CAI-items en waterlopen op het digitaal terreinmodel en Openstreetmap (schaal 1:50.000, bron: Centraal Archeologische Inventaris, VMM, AGIV, Geopunt, Openstreetmaps).

Het landschappelijk bodemonderzoek wees aan dat de initiële verwachting op steentijd-artefactensites, op basis van de landschappelijke ligging en CAI-gegevens, bijgesteld dient te worden naar zeer laag, omwille van de aangetroffen bodemstratigrafie. De aanwezigheid van sporensites daarentegen, kon op basis van de boringen niet uitgesloten noch definitief aangetoond worden. Een datering van het *colluviale* leempakket is hierbij cruciaal. Indien er sporen aanwezig zijn die ouder dateren dan het *colluvium*, zullen deze erdoor afgedekt zijn. Indien de hellingerosie zich eerder voltrok dan de potentiële ingebruikname van het terrein, zullen archeologische grondsporen zich bovenaan (of in) het *colluviale* pakket aftekenen. **De initiële verwachting op sporensites, daterend vanaf de metaaltijden over de Romeinse periode tot in de volle middeleeuwen (tot aan de ontginningsperioden), is dus nog steeds geldig.**

Aangezien het bodemonderzoek een gaaf bewaarde bodem en een gunstig potentieel op archeologische sporen aangetoond heeft, dient een vervolgonderzoek plaats te vinden. Dit onderzoek laat toe om het archeologisch potentieel van het terrein correct naar waarde in te schatten en gefundeerde antwoorden te bieden op de openstaande, nog niet-beantwoorde onderzoeksvragen. Het vervolgonderzoek zal uitgevoerd worden onder de vorm van een vooronderzoek met ingreep in de bodem, nl. een **proefsleuvenonderzoek**. Omwille van economische onwenselijkheid (onzekerheid of de vergunning voor dit dossier zal worden verkregen), dient het vervolgonderzoek via een **uitgesteld traject** te gebeuren.

2 Programma van maatregelen

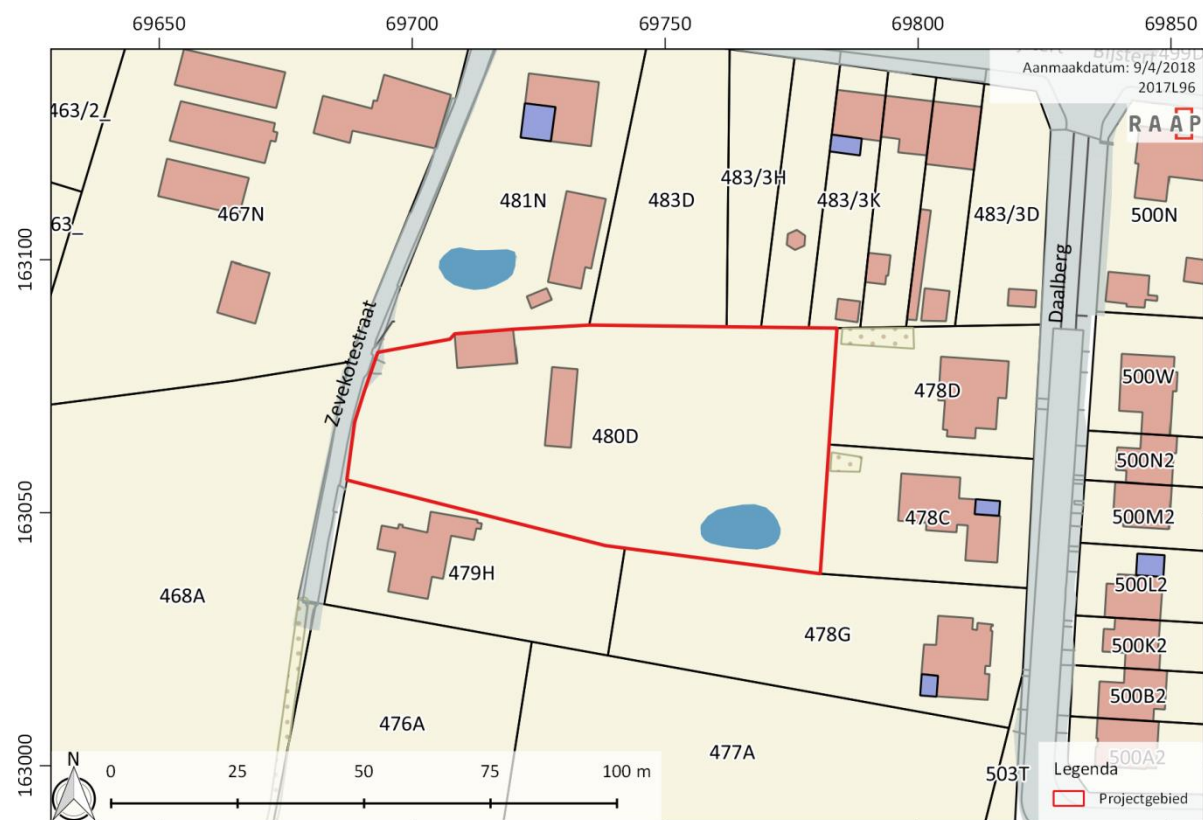
2.1 Administratieve gegevens

- *Onderzoekskader:* opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een verkavelingsvergunning
- *Erkend archeoloog:* RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)
- *Naam plangebied en/of toponiem:* Zevekotestraat 35
- *Adres:* Zevekotestraat 35
- *Deelgemeente:* Aalbeke
- *Gemeente:* Kortrijk
- *Provincie:* West-Vlaanderen
- *Kadastrale gegevens:*
 - Gemeente 8511 Kortrijk- Aalbeke
 - Afdeling 9
 - Sectie B
 - Perceel 840D
- *Oppervlakte plangebied:* 3.905 m²
- *Bounding box in lambertcoördinaten (X/Y):*

zuidwest:	X 69687	Y 163037.93
noordoost:	X 69784	Y 163087.08
- *Inkleuring gewestplan:* woongebied

Figuur 2: Projectie van het plangebied op de topografische kaart (schaal 1:4.000, bron: Openstreetmaps).

Figuur 3: Projectie van het plangebied op het kadasterplan (schaal 1:1.500, bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).

2.2 Onderzoeksdoelen en vraagstellingen

Op basis van de *bureaustudie* en het uitgevoerde *landschappelijk bodemonderzoek* kunnen er een reeks doelstellingen en onderzoeksvragen opgesteld worden.

De doelstellingen van het proefsleuvenonderzoek zijn:

- Onderzoeken of er binnen de geselecteerde vervolgzone van het plangebied archeologische sporensites (met oa. grondsporen, structuren of vondstconcentraties) aanwezig zijn.
- Nagaan op welke diepte het archeologisch niveau (of meerdere niveaus) ligt.
- De aard en datering van de potentieel aangetroffen sporen trachten vast te stellen.
- Nagaan of er enige graad is van verstoring, en of hierdoor mogelijke sporen zijn door vernield.
- Nagaan of er een archeologische opgraving moet worden uitgevoerd voorafgaand aan de werken. Indien verder onderzoek noodzakelijk wordt geacht: het afbakenen van de zones waar dit wel of niet dient te gebeuren.

Hierbij worden volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig in het bodemarchief?
- Wat is hun conservering en hoe diep zijn ze bewaard?
- Wat is de aard en datering van de aangetroffen sporen, vondsten en/of structuren en hoe valt de opgedane kennis te rijmen met de archeologische en historische kennis over het gebied?
- Welke zones zijn archeologisch waardevol en dienen te worden onderworpen aan een archeologische opgraving?

2.3 Onderzoeksmethode en –strategie

Het verder vooronderzoek zal een *vooronderzoek met ingreep in de bodem* betreffen en dient uitgevoerd te worden aan de hand van *proefsleuven*. Deze methode werd verkozen boven de potentiële andere onderzoeksmethodes met ingreep in de bodem, zijnde: verkennende en waarderende archeologische boringen, proefputten en proefputten in functie van steentijd-artefactensites. De eerste en laatste onderzoeksmethode kunnen verlaten worden aangezien er geen concrete verwachting is op archeologische relictten uit de steentijd, meer specifiek de periode van de Jager-Verzamelaars. Er worden immers sporensites verwacht. De methodiek ‘proefputten’ wordt niet aangewend aangezien het een landelijke site zonder complexe stratigrafie betreft. In deze landschappelijke context zullen een aantal proefputten niet volstaan om antwoord te krijgen op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

Zoals reeds aangegeven in deel 1.2.6. van het verslag van resultaten, werd het plangebied opgedeeld in een zone die geselecteerd werd voor vervolgonderzoek en een verstoorde zone, waar verder onderzoek niet noodzakelijk werd geacht (zie Figuur 4). Binnen de vervolgzone werd tijdens het vooronderzoek reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Ook de voorgestelde proefsleuven zullen uitsluitend in deze zone ingepland worden.

Figuur 4: Zonering van het plangebied met betrekking tot verder archeologisch onderzoek (schaal 1:1.000, bron: Geopunt).

Het onderzoek zal als geslaagd worden beschouwd als onder goede omstandigheden de sleuven kunnen worden geëvalueerd en het onderzoek leidt tot een onderbouwd document waarom er een

archeologisch onderzoek dient te gebeuren, of waarom niet, en welke zones hierbij zullen worden afgebakend.

2.4 Onderzoekstechnieken

Binnen de vervolgzone worden drie parallelle sleuven aangelegd. Deze werden ingepland in oost-westelijke richting, min of meer haaks op de huidige topografie. Op het zuidelijke weiland wordt één lange sleuf (sleuf 1) ingepland. Deze is 63 meter lang en beslaat dus een oppervlakte van ca. 126 m². Op het noordoostelijke grasperceel worden twee kortere sleuven aangelegd van 45 meter (sleuf 2) en 42,5 meter (sleuf 3) lang. Deze beslaan respectievelijk 90 en 85 m². De sleuven worden aangelegd met een onderlinge tussenruimte van ca. 13 meter. Aangezien de sleuven twee meter breed zijn, betekent dit dat het middelpunt van alle sleuven op 15 meter van elkaar ligt. In dit schema worden ter hoogte van de proefsleuven geen hagen, bomen, of afsluitingen overschreden.

Samengeteld beslaan alle sleuven, zoals ze uitgetekend zijn, ca. 301 m². De onderzoekbare zone van het plangebied omvat een oppervlakte van 2527 m². Procentueel betekent dit dat het proefsleuvenonderzoek een **dekkingsgraad van 11,9 %** van het totaal onderzoekbare oppervlak zal bereiken. Daarmee wordt het verplichte minimum van 12,5% niet bereikt. Echter, de dekkingsgraad van onderzocht oppervlak zal nog verhoogd worden door het aanleggen van extra kijkvensters aan de proefsleuven. Het gebruik van kijkvensters moet instaan voor een betere interpretatie van de aangetroffen sporen op het terrein.

Figuur 5: Projectie van de geplande proefsleuven ter hoogte van het plangebied op een luchtfoto uit 2018 (schaal 1:1.000, bron: Geopunt).

De sporen kunnen, zoals beschreven, zich op, in of onder het colluvium bevinden. Wanneer net onder de ploeglaag geen sporen worden aangetroffen, wordt **laagsgewijs het colluvium afgegraven** tot er zich sporen aftekenen. De diepte van de sleuven reikt maximaal tot onder het colluviaal pakket. Enkel voor de registratie van de referentieprofielen dienen de profielputten iets dieper te worden aangelegd, om zo een goed beeld te krijgen van het totale bodemprofiel.

Zones waar sporen zijn in aangetroffen worden niet verder verdiept. Op die manier wordt een zicht verkregen op het aantal niveaus waarin sporen aanwezig (kunnen) zijn.

Indien er sporen worden aangetroffen, worden na vlakregistratie de **nodige coupes en boringen** gezet om de aard en de diepte van de sporen te bepalen. Het couperen van sporen kan eventueel vondstmateriaal opleveren, wat informatie geeft over de datering van de sporen.

Tijdens het aanleggen van de proefsleuven worden de **archeologische vondsten** ingezameld en **driedimensionaal opgemeten** als puntvondst. Dit omwille van de aanwezigheid van een *colluviaal* pakket. Dergelijke vondsten kunnen informatie verschaffen over eventuele afgespoelde en verdwenen hoger gelegen sites. Daarnaast is het soms door de aanwezigheid van materiaal dat sporen in het colluvium beter worden herkend.

Er dient de nodige aandacht te worden besteed aan de stabiliteit van de sleuven. Bij diepe uitgravingen worden de nodige **veiligheidsmaatregelen** in acht genomen en de sleufwanden getrapt uitgegraven.

De uitvoering van het proefsleuvenonderzoek dient te gebeuren conform aan hoofdstuk 8.6.2. 'Proefsleuven en proefputten op sites zonder complexe stratigrafie', zoals opgesteld in de Code van Goede Praktijk, versie 2.0.

2.5 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijken ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien.